

**Uchwała Nr LI/362/2014
Rady Powiatu w Jaśle
z dnia 27 marca 2014 r.**

w sprawie uchwalenia Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim na lata 2014 - 2015

Działając na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 ze zm.) oraz art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) Rada Powiatu w Jaśle, uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim na lata 2014 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Jaśle.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogusław Kręcisz

Załącznik do Uchwały Nr LI/362/2014
Rady Powiatu w Jasle
z dnia 27 marca 2014 roku

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE JASIELSKIM
NA LATA 2014-2015**

JASŁO 2014

Wstęp

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Nie jest ona jedynie rozumiana jako rezultat choroby czy uszkodzenia ciała, ale stanowi wynik napotkanych w środowisku barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych.

Stanowiące przeszkody uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym korzystanie w pełni ze swoich praw i pozbawiają możliwości swobodnego funkcjonowania w środowisku. Specyfikacja oczekiwań i potrzeb osób niepełnosprawnych wymaga inicjowania i realizowania wielu działań, które stworzą im warunki do rozwoju, zmotywują do aktywności oraz zwiększą szansę na pełnoprawne funkcjonowanie w środowisku.

Realizując obowiązek wynikający z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jasle podjęło inicjatywę opracowania niniejszego dokumentu. Jest on również kontynuacją i rozwinięciem wcześniej podjętych przez powiat działań na rzecz osób niepełnosprawnych, między innymi programu obowiązującego w latach 2009-2013.

Formułując cele i kierunki działań wobec osób niepełnosprawnych na najbliższe trzy lata uwzględniono propozycje złożone przez jednostki organizacyjne powiatu jasielskiego, działające w tym obszarze.

Program na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim na lata 2014-2015 określa kierunki polityki społecznej powiatu jasielskiego wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Ma on na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób

niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia. Program skierowany jest do osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat jasielski.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem w Polsce wynosiła ok. 4,7 mln ludności kraju (dokładnie 4.697,5 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności wobec 14,3% w 2002 roku. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1 % wobec 53,9% kobiet.

Według wstępnych wyników NSP w 2011 r. przeszło 3,1 mln osób (dokładnie 3133,2 tys.) posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności.

W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku ogólna liczba osób niepełnosprawnych obniżyła się o 759,2 tys., tj. o 13,9%, zaś liczba osób niepełnosprawnych prawnie zmniejszyła się o 1316,9 tys. (tj. o 29,6%). Natomiast liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie zwiększyła się o 557,7 tys. (55,4%).

Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego przez GUS od 1992 r., liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej od 2002 r. systematycznie spadała i w 2009 r. wynosiła 3,5 mln osób (dokładnie 3506 tys.).

Opierając się na danych BAEL przeliczonych w oparciu o nowe bilanse ludności po NSP w 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej w latach 2010-2012 kształtowała się na wyrównanym poziomie – 3,4 mln (dokł. 3361 tys. w roku 2012). Oznacza to, że 10,8% ludności w wieku 15 lat i więcej posiadało prawne orzeczenie o niepełnosprawności. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku produkcyjnym wynosiła średniorocznie 1953 tys., co stanowiło 8,4% ludności w tym wieku.

W 2012 roku (według BAEL) potencjalny rozkład osób niepełnosprawnych w Polsce wynosił odpowiednio: znaczny stopień (28,3%), umiarkowany stopień (40,9%), lekki stopień (30,8%).

Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział

procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem wymagających też szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym¹.

Wyniki spisu ludności 2011 roku wykazały wstępnie, że liczba osób, które zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 249,5 tys. co stanowiło 11,7% Podkarpacia (wobec 15% w 2002 r.) oraz 5,3% ogółu niepełnosprawnych w kraju.

Należy zaznaczyć, iż pytania zawarte w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku, dotyczące osób niepełnosprawnych zadawane były na zasadzie dobrowolności (zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań) stąd mogą one być niedoszacowane².

¹ www.niepelnosprawni.gov.pl

² Urząd Statystyczny w Rzeszowie „Raport z wyników w województwie Podkarpackim”. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, str. 62-66.

I. Nadrzędne przepisy, programy i akty normatywne

1. Dokumenty i przepisy prawne regulujące kwestie osób niepełnosprawnych

- Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Zapewnia ona prawo do niedyskryminacji, stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 pkt 2). Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym (art. 68), a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69).
- Sejm uchвалиł 1 sierpnia 1997 r. Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych. W dokumencie tym, poza zdefiniowaniem prawa osób niepełnosprawnych do niezależnego i samodzielnego, aktywnego i wolnego od przejawów dyskryminacji życia, zawarto również katalog 10 praw, wskazując tym samym najważniejsze obszary, w których niezbędne są intensywne działania. Dokument podkreśla, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.
- Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia, przy udziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art.7). Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia (służą temu: szkolnictwo zawodowe, poradnictwo i pośrednictwo pracy). Natomiast rehabilitacja społeczna służy temu, by osobom niepełnosprawnym umożliwić pełne uczestnictwo w życiu społecznym (art. 8 i 9).

- Ponadto osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania z innych uprawnień, które także regulują przepisy. Są to: komunikacja, podróż, karty parkingowe, poczta, radio i telewizja, zwolnienia z podatków cywilno – prawnych, szereg uprawnień związanych z wyborami krajowymi, kultura i sztuka, edukacja i szkolnictwo wyższe, czy wreszcie pomoc udzielana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych (M. P. z 19.12.2012 r., poz. 991).
- Przepisy w sprawie równego traktowania [Podstawa prawna: ustawa z dnia 3 grudnia 2010 roku o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. nr 254, poz. 1700)].

2. Międzynarodowe regulacje prawne

- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. Podstawa prawna: Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 – dokument ratyfikacyjny podpisany przez prezydenta RP w dniu 6 września 2012 r.; Oświadczenie Rządowe z dnia 25 września 2012 r. w sprawie mocy obowiązującej konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1170).
- Traktat Amsterdamski, którego art.13 zawiera przepis zakazujący dyskryminacji, również ze względu na niepełnosprawność,
- Traktat Lizboński,
- Dyrektywy Europejskie,
- Rozporządzenia Unii Europejskiej,
- Decyzje,
- Zalecenia,
- Uchwały Parlamentu Europejskiego,
- Deklaracje (np. Deklaracja Madrycka, uchwalona w marcu 2002 r.),
- Rezolucje i wiele innych.

3. Źródła finansowania programu.

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiat Jasielski,
- Gminy Powiatu Jasielskiego,
- Środki Unii Europejskiej,
- Inne.

4. Obowiązujące programy pokrewne

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim na lata 2014-2015 jest spójny z celami określonymi w:

- Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020,
- Strategii Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007 – 2015,
- Wojewódzkim Programie na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008 – 2020,
- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2015.

Wszystkie cele zawarte w Powiatowym Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim na lata 2014 – 2015 będą realizowane przy współpracy z przedstawicielami samorządów gminnych naszego powiatu, organizacjami pozarządowymi, instytucjami i środowiskami zajmującymi się w swojej pracy rozwiązywaniem problemów społecznych.

II. Struktura osób niepełnosprawnych w powiecie jasielskim

1. Przyczyny niepełnosprawności – analiza danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle.

Na koniec 2012 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle wydał 3287 orzeczeń o niepełnosprawności. W tym 529 orzeczeń osób przed 16 – tym rokiem życia i 2758 osób powyżej tego wieku. Wśród osób dorosłych przeważała liczba orzeczeń o umiarkowanym stopniu (1449), a wśród dzieci przeważały schorzenia układu oddechowego i krążenia (200). Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności u osób dorosłych stanowiły upośledzenia narządu ruchu w stopniu umiarkowanym (604). Drugie w kolejności stanowiły choroby układu oddechowego i krążenia w stopniu umiarkowanym (229) i znacznym (177). Wśród dzieci kolejne miejsce stanowiły choroby neurologiczne (71), a następnie zaklasyfikowane jako inne (45).

W pierwszym półroczu 2013 r. (według stanu na 30.06.2013 r.) sytuacja przedstawiała się następująco. Dzieciom przed 16 –tym rokiem życia wydano łącznie 291 orzeczeń. Największą, bo liczbę 97 stanowiły, jak w roku ubiegłym, choroby krążeniowo – oddechowe i neurologiczne.

Tabela 1 Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2012 r.)

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	Od 4-7 lat	Od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U	28	0	6	22	11	17
2	02-P	12	0	2	10	4	8
3	03-L	25	7	10	8	8	17
4	04-O	38	9	15	14	11	27
5	05-R	32	7	1	24	20	12
6	06-E	41	5	11	25	19	22
7	07-S	200	34	66	100	65	135
8	08-T	8	4	0	4	5	3
9	09-M	14	2	6	6	8	6
10	10-N	71	40	11	20	30	41

11	11-I	45	14	10	21	25	20
12	12-C	15	5	5	5	4	11
	Razem	529	127	143	259	210	319

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Objaśnienia:

01-U- upośledzenia umysłowe

02-P- choroby psychiczne

03-L- zaburzenia głosu, mowy i chor. słuchu

04-O – choroby narządu wzroku

05- R – upośledzenia narządu ruchu

06 –E – epilepsja

07- S- choroby układów oddechowego i krążenia

08 –T- choroby układu pokarmowego

09- M- choroby układu moczowo- płciowego

10- N- choroby neurologiczne

11 – I- inne

12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe

Przedział wiekowy dzieci z takimi schorzeniami w omawianych latach najczęściej mieścił się w przedziale 8-16 lat oraz 4-7. Podobna tendencja utrzymywała się w roku 2012, gdzie na jego koniec aż 100 dzieci spośród 259 wydanych orzeczeń z przedziału wieku 8-16 miała stwierdzone dokumentem upośledzenie narządów ruchu. W tym samym czasie dorosłe osoby po 16 –tym roku życia z przedziału wieku 41-60 stanowią największy procent niepełnosprawnych ruchowo (641 orzeczeń w 2012 r.). Duża jest także liczba osób w wieku powyżej 60 lat oraz w wieku 26-40 lat. Istotny do odnotowania jest fakt, że w 2012 r. aż 144 osoby w przedziale wiekowym 41-60 lat, miało wydane orzeczenie ze względu na chorobę psychiczną.

Tabela 2. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec I półrocza 2013 r.)

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	Od 4-7 lat	Od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U	17	1	2	14	6	11
2	02-P	10	0	0	10	1	9
3	03-L	27	4	10	13	10	17
4	04-O	27	1	12	14	17	10
5	05-R	15	4	1	10	8	7
6	06-E	17	1	3	13	11	6
7	07-S	97	18	38	41	32	65
8	08-T	0	0	0	0	0	0
9	09-M	9	2	2	5	5	4
10	10-N	29	17	6	6	9	20
11	11-I	30	7	5	18	15	15
12	12-C	13	3	7	3	1	12
	Razem	291	58	86	147	115	176

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Objaśnienia:

01-U- upośledzenia umysłowe
 02-P- choroby psychiczne
 03-L- zaburzenia głosu, mowy i chor.
 słuchu
 04-O – choroby narządu wzroku
 05- R – upośledzenia narządu ruchu
 06 –E – epilepsja

07- S- choroby układów oddechowego i krążenia
 08 –T- choroby układu pokarmowego
 09- M- choroby układu moczowo- pęciowego
 10- N- choroby neurologiczne
 11 – I- inne
 12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe

Istotną sprawę w omawianej tematyce charakteryzuje tendencja jaką można uchwycić, zestawiając dane z lat poprzednich, a dotyczy ona ilości wydanych orzeczeń na przestrzeni lat do roku 2010. Informacje dotyczące liczby i stopni orzeczonych w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba orzeczonych stopni niepełnosprawności po 16-tym roku życia

L.p.	Rok	Ilość orzeczeń	Stopień niepełnosprawności		
			Lekki	Umiarkowany	Znaczny
1	2010	2212	772	998	442
2	2011	2684	643	1256	785
3	2012	2758	513	1449	796
4	I półrocze 2013	1624	282	932	410

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Jak można zauważyć, następuje tendencja wzrostowa ilości wydanych orzeczeń osób po 16 – tym roku życia. W tym także stopni znacznych, co ukazują powyższe dane. Obserwuje się natomiast nieznaczny spadek orzeczeń w stopniu lekkim.

Wracając do charakterystyki przedmiotu niepełnosprawności wśród najmłodszej grupy osób niepełnosprawnych, zamieszkującej powiat jasielski, należy skupić się na tych najmłodszych, a co za tym idzie, najbardziej poszkodowanych przez los, a mianowicie dzieci i młodzieży do szesnastego roku życia, które wymagają szczególnej opieki i troski. Warto w tym miejscu także powrócić do charakterystyki orzeczeń dzieci z lat 2010-2011, po to żeby unaocznić i zobrazować sytuację ich niepełnosprawności, a także uchwycić trend, który może być istotnym wskaźnikiem do podjęcia odpowiednich działań wobec nich w przyszłości.

Tabela 4. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2010 r.)

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	Od 4-7 lat	Od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U	54	2	14	38	15	39
2	02-P	13	1	0	12	5	8
3	03-L	31	6	9	16	13	18
4	04-O	49	11	10	28	21	28
5	05-R	49	12	5	32	26	23
6	06-E	53	7	8	38	20	33
7	07-S	213	53	71	89	63	150
8	08-T	4	3	1	0	2	2
9	09-M	22	7	7	8	11	11
10	10-N	61	29	9	23	30	31
11	11-I	55	15	12	28	32	23
12	12-C	16	3	8	5	4	12
	Razem	620	149	154	317	242	378

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Objaśnienia:

01-U- upośledzenia umysłowe

02-P- choroby psychiczne

03-L- zaburzenia głosu, mowy i chor. słuchu

04-O – choroby narządu wzroku

05- R –upośledzenia narządu ruchu

06 –E – epilepsja

12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe

07- S- choroby układów oddechowego i krążenia

08 –T- choroby układu pokarmowego

09- M- choroby układu moczowo- płciowego

10- N- choroby neurologiczne

11 – I- inne

W roku 2010 ogółem wydano 620 orzeczeń osobom poniżej 16 – tego roku życia, z czego nadal upośledzenia narządów ruchu stanowiły największą liczbę (213). Choroby neurologiczne oraz upośledzenia umysłowe zajmowały kolejne miejsca. Najwięcej z tej liczby, bo aż 317 stanowiły osoby z przedziału wiekowego od 8 do 16 lat. Dominującym schorzeniem były nadal schorzenia układu krążeniowo-oddechowego, ruchowe, choroby neurologiczne i upośledzenia umysłowe. Schorzenia układu oddechowego dominują we wszystkich kategoriach wiekowych od 0 do 16 lat. Wśród chorób neurologicznych znaczny jest odsetek cierpiących na epilepsję (53), z czego najwięcej stanowią osoby z przedziału wiekowego 8-16 lat.

W 2011 roku w wyżej wymienionej grupie osób wydano 507 orzeczeń. I znów osób z przedziału wiekowego 8-16 lat było najwięcej (268), od 4-7 lat (122), a od

0-3 (117). Na pierwszym miejscu znalazły się choroby krążeniowe (184), na drugim okulistyczne (51), a na trzecim neurologiczne (47).

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2011 r.)

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	Od 4-7 lat	Od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U	40	2	8	30	13	27
2	02-P	18	0	1	17	5	13
3	03-L	24	5	9	10	7	17
4	04-O	51	12	17	22	26	25
5	05-R	40	9	1	30	22	18
6	06-E	22	5	5	12	14	8
7	07-S	184	39	50	95	65	119
8	08-T	4	1	0	3	1	3
9	09-M	14	4	4	6	2	12
10	10-N	47	16	13	18	12	35
11	11-I	42	14	6	22	23	19
12	12-C	21	10	8	3	5	16
	Razem	507	117	122	268	195	312

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Trzeba także nadmienić, że na przestrzeni całego okresu, tj. od roku 2010 do pierwszego półrocza 2013 r. ogólny odsetek chłopców z wydanymi orzeczeniami jest dużo wyższy niż dziewczynek i wynosi odpowiednio:

- 2010 r. 378 chłopców i 242 dziewczynki,
- 2011 r. 312 chłopców i 195 dziewczynek,
- 2012 r. 319 chłopców i 210 dziewczynek,
- I półrocze 2013 r. 176 chłopców i 115 dziewczyn.

Kolejną istotną sprawą, ale już odnoszącą się do osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności jest kwestia zatrudnienia tychże osób, a także ich przedziału wiekowego, co jest ważnym wskaźnikiem dla aktywności zawodowej i działań w odniesieniu do likwidowania barier i utrzymania aktywności zawodowej.

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 –tego roku życia) ze względu na płeć, wykształcenie oraz zatrudnienie.

L.p.	Rok	Ilość wydanych orzeczeń	Płeć		Wykształcenie				Zatrudnienie	
			K	M	Podstawowe	Zawodowe	Średnie	Wyższe	Tak	Nie
1	2010	2212	1102	1110	721	747	613	131	567	1645
2	2011	2684	1425	1259	888	921	717	158	795	1889
3	2012	2758	1466	1292	881	940	734	203	710	2048
4	I półrocze 2013	1624	862	762	481	544	458	141	393	1231

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Powyższa tabela wskazuje, że na przestrzeni ostatnich lat wzrasta ilość dorosłych osób niepełnosprawnych, która nie jest nigdzie zatrudniona. Zbliżona jest natomiast liczba kobiet i mężczyzn (wyrównane proporcje) jeśli chodzi o wydane orzeczenia. Najwięcej osób w grupie niepełnosprawnych stanowią ludzie z wykształceniem zawodowym, później kolejno podstawowym i średnim, a na końcu z wyższym.

Tabela 7. Ilość wydanych orzeczeń w poszczególnych latach osobom niepełnosprawnym według podziału wiekowego

Rok	Wiek			
	16-25	26-40	41-60	60 i więcej
1	2	3	4	5
2010	330	395	998	489
2011	330	399	1170	785
2012	307	402	1239	810
I półrocze 2013	187	235	736	466

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle

Końcowa rzecz w omawianiu bieżącej tematyki dotyczy przedziału wiekowego dorosłych osób niepełnosprawnych. Najwięcej jest ich w przedziale między 41 a 60 rokiem życia oraz powyżej 60 lat (jak obrazuje tabela nr 7).

2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaśle w latach 2010 – 2013 (I półrocze)

Powiatowy Urząd Pracy w Jaśle prowadzi rejestr informacji o osobach niepełnosprawnych, jakkolwiek spośród nich są i takie, których stan zdrowia pozwala na aktywne poszukiwanie zatrudnienia. Ostatnimi czasy trwa ogólnopolska kampania społeczna promująca zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Pracodawca zatrudniając osobę niepełnosprawną korzysta z wielu ulg i uprawnień, dlatego też, sprawni inaczej są poszukiwani. Ma to na celu zapobieganie ich wykluczeniu społecznemu, poprzez ułatwienie takim osobom dostępu do pracy.

Osoby niepełnosprawne mogą brać udział w: szkoleniach, stażach zawodowych, doradztwie zawodowym, pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz szeregu innych form pomocy.

Tabela 8. Bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy oraz bezrobotni niepełnosprawni ogółem ze względu na poziom wykształcenia

Na koniec półrocza sprawozdawczego P – bezrob. poszukujący pracy N - bezrobotni ogółem		Wykształcenie										
		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	w tym specjalne	Średnie ogólnokształcące	w tym specjalne zasadnicze zawodowe	w tym specjalne	gimnazjalne	w tym specjalne	Podst. i podst. nieukończone	w tym specjalne	
2010 (I-VI)	P	1	7	0	3	0	7	0	0	0	19	0
	N	9	51	0	19	0	85	0	3	0	51	0
2010 (VII-XII)	P	1	6	0	1	0	6	0	0	0	14	0
	N	17	54	0	18	0	95	0	4	0	47	0
2011 (I-VI)	P	0	8	0	4	0	6	0	0	0	15	0
	N	16	48	0	16	0	94	0	3	0	34	0
2011 (VII-XII)	P	0	7	0	4	0	9	0	0	0	16	0
	N	13	57	0	21	0	87	0	3	0	43	0
2012 (I-VI)	P	1	7	0	3	0	8	0	0	0	17	0
	N	13	59	0	19	0	75	0	2	0	47	0
2012 (VII-XII)	P	4	10	0	1	0	9	0	0	0	12	0
	N	16	62	0	24	1	80	0	2	0	49	0
2013 (I-VI)	P	6	9	0	3	0	10	0	0	0	11	0
	N	19	63	0	24	0	87	1	1	0	54	0

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle

Rozróżnia się dwie podstawowe kategorie osób niepełnosprawnych. Bezrobotni zarejestrowani oraz bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający

w zatrudnieniu. Wśród grona osób zdecydowana większość nie stanowi osób poszukujących pracy (patrz tab. 8). Biorąc pod uwagę ich poziom wykształcenia, największa ilość ma zasadnicze zawodowe, policealne i średnie zawodowe, podstawowe i podstawowe niepełne. Najmniejsza wartość zaliczona jest do kategorii – wykształcenie wyższe. Ta tendencja jest zbliżona do tej z lat ubiegłych i nie widać znacznego odbiegania od normy.

Rzecz dotycząca wykształcenia jest nie mniej ważna niż miejsce zamieszkania. Powszechnie utarło się, że osoby mieszkające w mieście mają większe szanse na zatrudnienie niż te mieszkające na wsi. Istotny jest też czynnik wynikający z wieku. Czy osoby młodsze niepełnosprawne czy starsze? O tym których jest mniej, a których więcej i co z tego wynika – ukazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Ogólna liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych według płci i wieku oraz ze względu na miejsce zamieszkania, zarejestrowana w PUP w Jaśle

Na koniec półrocza sprawozdawczego	Ogółem	Miasto	Wieś	Płeć		Wiek					
				M	K	18-24	25--34	35-44	45-54	55-59	60 lat i powyżej
2010 (I-VI)	218	109	109	116	102	35	75	83	115	20	2
2010 (VII-XII)	235	87	148	114	121	46	90	82	110	25	3
2011 (I-VI)	211	80	131	98	113	29	82	107	86	17	3
2011 (VII-XII)	224	92	132	101	123	30	84	97	110	25	1
2012 (I-VI)	215	84	131	95	120	29	75	84	122	20	5
2012 (VII-XII)	233	92	141	108	125	40	73	83	134	23	5
2013 (I-VI)	248	99	149	98	150	36	85	100	134	35	8

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle

Największa ogólna liczba niepełnosprawnych bezrobotnych, zarejestrowana w PUP w Jaśle zanotowana jest na koniec I półrocza 2013 r. (248 osób). Najmniejsza zaś była odnotowana w I półroczu 2011 r. (211). Poza I półroczem 2010 r. (gdzie liczby były wyrównane) wszystkie inne okresy wskazują, że na obszarach wiejskich zamieszkuje więcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych aniżeli w mieście. Sytuacja kobiet w stosunku do mężczyzn na tym tle daje jakby niemalże wyrównane proporcje, a jedyny okres wykazujący istotną różnicę, to I półrocze roku 2013, gdzie zarejestrowanych kobiet było 150, a mężczyzn 98. Największy przedział wiekowy osób bezrobotnych zarejestrowanych, ale nie poszukujących pracy stale utrzymuje się między 45 a 54 rokiem życia, następnie między 35 a 44 oraz 25 a 34 lat. Na trzecim

miejscu są to osoby między 18 r.ż. a 24 r.ż. Ostatnie miejsce to bezrobotni powyżej 60 – tego roku życia, jako pojedyncze osoby.

Tabela 10. Ogólna liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostający w zatrudnieniu (w odniesieniu do tabeli 9)

Na koniec półrocza sprawozdawczego	Ogółem	Miasto	Wieś	Płeć		Wiek					
				M	K	18-24	25--34	35-44	45-54	55-59	60 lat i powyżej
2010 (I-VI)	37	19	18	28	9	2	10	10	11	10	3
2010 (VII-XII)	28	11	17	21	7	5	7	4	9	7	3
2011 (I-VI)	33	15	18	25	8	3	9	8	10	8	3
2011 (VII-XII)	36	15	21	26	10	3	8	13	13	6	3
2012 (I-VI)	36	17	19	27	9	3	11	13	9	8	1
2012 (VII-XII)	36	16	20	24	12	5	14	16	8	3	2
2013 (I-VI)	39	20	19	28	11	3	16	16	11	3	1

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle

Natomiast odpowiedź na pytanie ile z omawianych osób jest aktywna i poszukuje pracy obrazuje tabela 10. Po danych widać, że mały jest procentowy udział takich osób w poszukiwaniu pracy. Spośród ogółu wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaśle, jedynie ok. 40 osób jest czynne pod tym względem. Aktywniejsi są mężczyźni niż kobiety. Bierne są osoby z przedziału wiekowego między 18 a 24 r. ż., a najaktywniejsze między 45 a 54 r. ż.

3. Pomoc dla osób niepełnosprawnych na szczeblu gminnym

Na szczeblu gminy zadania z zakresu pomocy społecznej, a także pomocy osobom niepełnosprawnym realizują ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu jasielskiego funkcjonuje 10 ośrodków pomocy społecznej. Są to: MOPS w Jaśle, GOPS w Jaśle, GOPS w Dębowcu, GOPS w Kołaczycach, GOPS w Brzyskach, GOPS w Tarnowcu, GOPS w Skołyszynie, GOPS w Osieku Jasielskim, GOPS w Nowym Żmigrodzie, GOPS w Krempnej. Ich zadania koncentrują się nie tylko na przyznawaniu zasiłków rodzinnych i wypłacaniu świadczeń dla osób bez orzeczenia, ale także niektóre zasiłki czy świadczenia są kierowane pod adresem niepełnosprawnych, którzy za podstawę ubiegania się muszą mieć ważne orzeczenie o niepełnosprawności ze względu na stan zdrowia.

Tabela 11 Rodzaje świadczeń stanowiących dodatki do zasiłku rodzinnego, uwzględniające osobę niepełnosprawną, wypłacone przez gminy w poszczególnych latach oraz specjalne zasiłki opiekuńcze

Rodzaj Świadczenia/ Rok	Ośrodek Pomocy Społecznej											RAZEM
	GOPS JASŁO	MOPS JASŁO	GOPS KOLACZYCE	GOPS KREMNA	GOPS NOWY ZMRGÓD	GOPS OSIEK JASIELSKI	GOPS SKOŁYSZYN	GOPS TARNOWIEC	GOPS DEBOWIEC	GOPS BRZYSKA		
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka	2010	837	3564	116	31	1550	382	1393	1049	783	879	10584
	2011	684	3265	131	28	1540	380	1277	1009	840	856	10010
	2012	595	3022	115	26	1366	326	1136	847	758	753	8944
	I półrocze 2013	178	1438	101	22	604	199	563	453	378	389	4325
Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka niepełnosprawnego	2010	5	229	4	2	36	0	12	36	17	4	345
	2011	3	143	3	2	25	0	22	31	24	2	255
	2012	3	162	4	2	38	0	22	36	17	2	286
	I półrocze 2013	1	68	3	2	18	0	18	17	6	2	135
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2010	12	110	7	0	24	0	36	29	28	0	246
	2011	4	108	7	0	24	14	44	28	24	0	253
	2012	8	0	6	0	24	24	28	26	24	0	140
	I półrocze 2013	1	26	3	0	6	11	6	13	13	0	79
Specjalne zasiłki opiekuńcze	2010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2011	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I półrocze 2013	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z ośrodków pomocy społecznej terenu powiatu jasielskiego

Do zadań gmin należy wypłacanie zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, a także zasiłków stałych z tytułu niepełnosprawności. Poza tym istnieją pewne dodatki do zasiłku rodzinnego, które uwzględniają osobę niepełnosprawną, a dotyczą one przede wszystkim niepełnosprawnych dzieci. Są to: dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka, dodatek z tytułu samotnego wychowywania niepełnosprawnego dziecka oraz dodatek z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Według zestawienia zawartego w tabeli 11, rok 2010 był tym, w którym wypłacono najwięcej dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji (10584). Mniej było rok później (10010), a w kolejnym jeszcze mniej. Można zatem mówić o pewnej tendencji spadkowej. Rodzic wychowujący samotnie dziecko niepełnosprawne skorzystał z dodatków w liczbie 345 w 2011 roku, podobnie w przypadku sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem w okresie trwania urlopu wychowawczego (246 – 2010, 253 – 2011 r.).

Ilość świadczeń pielęgnacyjnych na przestrzeni zestawianych lat zauważalnie i systematycznie wzrasta.

Tabela 12 Ilość świadczeń pielęgnacyjnych wypłaconych przez gminy w poszczególnych okresach

L.p.	Gmina	2010	2011	2012	I półrocze 2013
1	Gmina Jasło	871	1247	1604	888
2	Miasto Jasło	1510	1930	2397	1232
3	Kołaczyce	30	59	67	85
4	Krempna	19	34	42	34
5	Nowy Żmigród	741	1193	1365	697
6	Osiek Jasielski	272	428	561	332
7	Skolyszyn	991	1302	1554	832
8	Tarnowiec	538	699	927	486
9	Dębowiec	328	609	944	482
10	Brzyska	336	642	1090	723
	Razem	5636	8143	10551	5791

Źródło: opracowanie własne w oparciu o nadesłane dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu jasielskiego

Nie jest chyba przesadne stwierdzenie, że na koniec 2013 r. będzie ich jak dotychczas najwięcej, albowiem wyraźnie przybywa osób, chcących z takiej formy pomocy skorzystać, co przełożyło się na ilość wypłaconych świadczeń (tab. 12).

Jeśli dotyczy zasiłków pielęgnacyjnych to również pod tym względem nie jest inaczej. Wyraźny jest trend wzrostowy i nasuwa to stwierdzenie o podobnej konkluzji. Nie jest pewne czy zjawisko to utrzyma się w przyszłości, ale sądząc po danych nie można tego wykluczyć.

Tabela 13 Ilość zasiłków pielęgnacyjnych wypłaconych przez gminy w poszczególnych okresach

L.p.	Gmina	2010	2011	2012	I półrocze 2013
1	Gmina Jasło	5216	5536	5743	2932
2	Miasto Jasło	13127	13588	14250	7251
3	Kołaczyce	284	309	297	291
4	Krempna	75	79	79	74
5	Nowy Żmigród	3535	3638	3665	1910
6	Osiek Jasielski	1416	1497	1487	810
7	Skolyszyn	4074	4042	4286	2270
8	Tarnowiec	2805	2986	3000	1660
9	Dębowiec	2158	2373	3195	1880
10	Brzyska	1773	1849	1902	1051
	Razem	34463	35897	37904	20129

Źródło: opracowanie własne w oparciu o nadesłane dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu jasielskiego

W kwestii zasiłków stałych obserwujemy również wzrost. I tak w roku 2010 łącznie wypłacono 2643 zasiłki stałe z całego obszaru ośrodków pomocy społecznej powiatu jasielskiego, kolejny rok zamknął się w liczbie 2905, a następny 3252. I połowa roku 2013 podliczona została na 2060 zasiłków stałych.

Tabela 14 Ilość zasiłków stałych wypłaconych z tytułu niepełnosprawności przez gminy w poszczególnych okresach

L.p.	Gmina	2010	2011	2012	I półrocze 2013
1	Gmina Jasło	70	73	80	88
2	Miasto Jasło	1896	2110	2329	1372
3	Kołaczyce	80	90	94	88
4	Krempna	22	24	27	26
5	Nowy Żmigród	69	90	164	104
6	Osiek Jasielski	199	180	228	136
7	Skolyszyn	52	54	51	45
8	Tarnowiec	192	216	204	120
9	Dębowiec	43	48	52	58
10	Brzyska	20	20	23	23
	Razem	2643	2905	3252	2060

Podsumowując, należy stwierdzić, że gminy w swoim działaniu przyczyniają się do pomocy poszkodowanym przez los w miarodajny sposób i na miarę ich możliwości, które to stanowią przede wszystkim pomoc finansową, ale i pomoc w formie opieki nad osobami starszymi, samotnymi, które ze względów losowych muszą być odwiedzane przez pracowników, którzy pomagają im w różnych, codziennych czynnościach egzystencjalnych. Stanowi to przecież pomoc niematerialną, ale jakże cenną z punktu widzenia tych, którzy tylko w nich taką pomoc widzą.

III. Działalność Powiatu Jasielskiego w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej wykonywane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle.

1. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie powyższego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

O dofinansowanie do:

- likwidacji barier architektonicznych – mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują,
- likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych uprawnione są osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

W 2010 roku 83 Wnioskodawców złożyło wnioski o dofinansowanie na kwotę 662 410 zł. Dofinansowania udzielono 20 osobom dorosłym oraz 3 dzieci na łączną kwotę 82 427 zł, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne – 72 253 zł,
- dzieci i młodzież niepełnosprawna – 10 174 zł.

Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej obejmowało:

- ☛ przystosowanie łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych,

- ☛ wykonanie posadzek antypoślizgowych w ciągach komunikacyjnych,
- ☛ wykonanie dojścia do budynku mieszkalnego,
- ☛ obłożenie schodów zewnętrznych płytkami antypoślizgowymi,
- ☛ likwidację progów.

Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych dla dorosłych osób niepełnosprawnych obejmowało głównie:

- ☛ przystosowanie łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ☛ wykonanie posadzek antypoślizgowych w ciągach komunikacyjnych,
- ☛ poszerzenie drzwi wewnętrznych,
- ☛ wykonanie i montaż poręczy przy schodach wewnętrznych,
- ☛ zakup taboretów prysznicowych,
- ☛ zakup schodołazu,
- ☛ wykonanie windy,
- ☛ zakup aparatu telefonicznego przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
- ☛ zakup telefonu komórkowego przystosowanego dla osoby niewidomej,
- ☛ zakup szyn aluminiowych.

W 2011 r. o dofinansowanie powyższego zadania ubiegało się 56 wnioskodawców, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 50 wniosków;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 6 wniosków.

Złożone wnioski zostały rozpatrzone w następujący sposób:

1) 48 wniosków rozpatrzono pozytywnie, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 44;
- dzieci i młodzieży niepełnosprawna - 4;

z tego 7 dorosłych osób niepełnosprawnych i 1 dziecko niepełnosprawne zrezygnowały z przyznanego dofinansowania;

8 wniosków rozpatrzono negatywnie, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 6;
- dzieci i młodzieży niepełnosprawna - 2;

2) zawarto 41 umów, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 38;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 3;

3) zrealizowano 38 umów, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 35;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 3;

natomiast 3 umowy z dorosłymi osobami niepełnosprawnymi zostały rozwiązane.

Plan finansowy na realizację powyższego zadania w 2011 roku wyniósł 135 038,00 zł.

Ogółem na realizację zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych przeznaczono w 2011 roku łącznie kwotę 135 037,74 zł, w tym na:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 126 450,03 zł;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 8 587,71 zł.

Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej obejmowało:

- ☞ przystosowanie łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ☞ zakup zestawu komputerowego wraz z oprogramowaniem do nauki mowy w celu komunikowania się.

Natomiast dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych dla dorosłych osób niepełnosprawnych obejmowało głównie:

- ☞ przystosowanie łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ☞ wykonanie posadzek antypoślizgowych w ciągach komunikacyjnych,
- ☞ poszerzenie drzwi wewnętrznych,
- ☞ wykonanie i montaż poręczy przy schodach wewnętrznych i zewnętrznych,
- ☞ zakup schodołazu,
- ☞ wykonanie windy,
- ☞ likwidacja progów, wyrównanie poziomów,
- ☞ wykonanie pochylni umożliwiającej samodzielny dostęp do budynku mieszkalnego dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim;
- ☞ wykonanie instalacji c.o. zasilanej z własnego źródła ciepła oraz zakup i montaż pieca centralnego ogrzewania,
- ☞ zakup i montaż podnośnika wannowego;
- ☞ wyrównanie i utwardzenie powierzchni terenu w pobliżu dojścia do budynku,
- ☞ zakup pralki automatycznej z interfejsem dźwiękowym,

- ☛ zakup lodówki do przechowywania leków,
- ☛ zakup komputera przenośnego – laptopa,
- ☛ zakup i montaż urządzenia do transportu pionowego.

W 2012 r. o dofinansowanie powyższego zadania ubiegało się 100 wnioskodawców, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 73 wniosków;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 27 wniosków.

Złożone wnioski zostały rozpatrzone w następujący sposób:

1) 95 wniosków rozpatrzono pozytywnie, w tym:

- a) dorosłe osoby niepełnosprawne - 69;
- b) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 26;

z tego 9 dorosłych osób niepełnosprawnych zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 4 osoby niepełnosprawne nie przedstawiły kosztorysu;

2) 5 wniosków rozpatrzono negatywnie, w tym:

- a) dorosłe osoby niepełnosprawne - 4;
- b) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 1;

3) zawarto 82 umów, w tym:

- a) dorosłe osoby niepełnosprawne - 56;
- b) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 26;

4) zrealizowano 76 umów, w tym:

- a) dorosłe osoby niepełnosprawne - 52;
- b) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 24;

natomiast 4 umowy z dorosłymi osobami niepełnosprawnymi oraz 2 umowy dot. dzieci niepełnosprawnych zostały rozwiązane.

Plan finansowy na realizację powyższego zadania w 2012 roku wyniósł 252 349,00 zł.

Ogółem na realizację zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych przeznaczono w 2012 roku łącznie kwotę 252 348,41 zł, w tym na:

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 197 190,05 zł;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 55 158,36 zł.

W 2013 r. o dofinansowanie powyższego zadania ubiegało się 177 wnioskodawców, w tym:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 119 wniosków;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 58 wniosków.

Zrealizowano 57 umów, w tym:

- ☛ dorosłe osoby niepełnosprawne - 46;
- ☛ dzieci i młodzież niepełnosprawna - 11;

Plan finansowy na realizację powyższego zadania w 2013 roku wyniósł 187 139 zł.

Ogółem na realizację zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych przeznaczono w 2013 roku łącznie kwotę 187 138,19 zł, w tym na:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 166 419,99 zł;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 20 718,20 zł.

2. Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

O dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. W ramach powyższego zadania osoby niepełnosprawne uzyskują również dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych – są to sprzęty niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałej niepełnosprawności, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. (np. protezy, wózki, kule itp.), oraz środków pomocniczych, czyli takich środków, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym na przykład aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki itp. Podstawowymi warunkami uzyskania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów są: posiadanie odpowiedniego dokumentu (orzeczenia), spełnienie kryterium dochodowego, złożenie stosownego wniosku, faktura zakupu oraz zlecenie z Narodowego Funduszu Zdrowia. Sprzęt rehabilitacyjny nie wymaga zlecenia, wymagane jest zawarcie umowy dofinansowania pomiędzy Starostą a Wnioskodawcą.

W ramach wydatkowanej kwoty w 2010 roku 488 osoby niepełnosprawne otrzymały dofinansowanie, i tak: 97 osób otrzymało dofinansowanie do zakupu aparatów słuchowych, 207 osób do zakupu pieluchomajtek, 10 osób do butów ortopedycznych, 18 osób do materacy przeciwoleżynowych, dofinansowano zakup 10-ciu wózków inwalidzkich, 1 pionizatora, 1 aparatu do leczenia bezdechu sennego, 12 protez ortopedycznych, 7 balkoników, 3- szkieł do okularów, 8 protez piersi i 1 kamizelki ortopedycznej. Oprócz tego 70 dzieci skorzystało z podobnych form wsparcia. W 2010 roku 41 osób złożyło wnioski, o przyznanie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, w tym: osoby dorosłe (31) dzieci i młodzież (10).

Plan finansowy na realizację tego zadania w 2011 r. zakładał wydatki w kwocie 300 086,00 zł. Na realizację przedmiotowego zadania wydatkowano w 2011 r. łącznie kwotę 300 083,51 zł, w tym:

osoby dorosłe niepełnosprawne - 200 859,99 zł;

dzieci i młodzież niepełnosprawna - 99 223,52 zł.

Ogółem w 2011 r. zostało złożonych 838 wniosków, z czego udzielono dofinansowania 531 osobom niepełnosprawnym. Ze względu na ograniczone środki finansowe przypadające w 2011 roku, 307 osobom niepełnosprawnym, które złożyły wnioski nie udzielono dofinansowania ze względu na brak środków.

W 2012 r. plan finansowy zakładał wydatki w kwocie 504 088,00 zł, którą wydatkowano w całości, w tym: osoby dorosłe niepełnosprawne (403 423,00 zł), dzieci i młodzież niepełnosprawna - 100 665,00 zł.

Ogółem w 2012 r. zostało złożonych 1 147 wniosków, z czego udzielono dofinansowania 985 osobom niepełnosprawnym. Ze względu na niewystarczające środki finansowe przypadające w 2012 roku, 162 osobom niepełnosprawnym, które złożyły wnioski nie udzielono dofinansowania ze względu na brak środków.

W efekcie w 2012 roku w ramach zadania polegającego na dofinansowaniu do sprzętu rehabilitacyjnego zostało zrealizowanych 41 umów, w tym:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 31 umów;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 10 umów.

Rok kolejny upłynął również pod kątem wydatkowania środków i realizacji omawianych zadań, jednakże z kwotą o wiele niższą.

Plan finansowy na realizację tego zadania w 2013 r. zakładał wydatki w kwocie 266 435,00 zł. Na realizację przedmiotowego zadania wydatkowano w 2013 r. łącznie kwotę 266 434,23 zł, w tym:

Dorosłe osoby niepełnosprawne- 173 275,18 zł;

Dzieci i młodzież niepełnosprawna- 93 159,05 zł.

Ogółem w 2013 r. zostało złożonych 1 125 wniosków, z czego udzielono dofinansowania 590 osobom niepełnosprawnym. Ze względu na niewystarczające środki finansowe przypadające w 2013 roku, 535 osobom niepełnosprawnym, które złożyły wnioski nie udzielono dofinansowania ze względu na brak środków.

W ramach realizacji zadania dot. dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zostało zrealizowanych 35 umów, w tym:

1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 27 umów;

2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 8 umów.

3. Dofinansowanie sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków Funduszu do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które złożą odpowiedni wniosek w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.

Każda osoba niepełnosprawna może brać udział przy realizacji zadania pn. sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych, jako uczestnik, czyli czynny realizator, lub jako widz – czyli czynny obserwator. W ogólnospołecznym życiu kulturalno – sportowym powiatu jasielskiego w małym procencie uczestniczą osoby niepełnosprawne. Wynika to głównie z istniejących barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz mentalnych, tkwiących w samych osobach niepełnosprawnych, ich najbliższym otoczeniu oraz wśród osób sprawnych. Aby umożliwić szerszy dostęp do kultury, sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych należy: włączyć dokonania twórcze osób niepełnosprawnych do

prezentacji profesjonalnych, podjąć działania w celu przystosowania obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych dla potrzeb wszystkich grup niepełnosprawnych, umożliwić udział osób niepełnosprawnych w imprezach masowych, promować sport, turystykę i rekreację wśród osób niepełnosprawnych.

Na realizację przedmiotowego zadania w roku 2010 w planie finansowym założono kwotę 14 507 zł.

Zawarto 3 umowy na dofinansowanie 2 wycieczek i rajdu turystów niesłyszących.

Zawarto 3 umowy na ogólną kwotę 14 506,25 zł, wydatkowano środki w wysokości 13 415,79 zł i skorzystało z tej formy 91 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu jasielskiego.

W myśl obowiązujących przepisów wysokość dofinansowania wynosi do 60% przedsięwzięcia związanego z udziałem wyłącznie osób niepełnosprawnych oraz niezbędnych opiekunów, nie może być jednak wyższa niż kwota wnioskowana przez podmiot ubiegający się o przyznanie tegoż dofinansowania.

Na realizację przedmiotowego zadania w roku 2011 w planie finansowym założono kwotę 6 900,00 zł.

Zawarto i rozliczono 3 umowy na ogólną kwotę 6 900,00 zł, a z przedmiotowego zadania skorzystało w 2011 roku 60 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu jasielskiego.

W roku 2012 w planie finansowym założono kwotę 17 000 zł. Zawarto i rozliczono 3 umowy na ogólną kwotę 17 000,00 zł, a z przedmiotowego zadania skorzystało 106 osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Jasielskiego.

Na realizację tego zadania na 2013 r. zostało złożonych 5 wniosków. Ze względu na ograniczone środki finansowe, w roku 2013 zadanie to nie zostało określone do realizacji.

4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych turnusy rehabilitacyjne są

jedną z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Uczestnictwo w tych formach, powinno pozwolić na powrót lub wejście w życie społeczne i zawodowe. Powrót dotyczy tych osób niepełnosprawnych, które wcześniej, jako najczęściej w pełni sprawne uczestniczyły w życiu społecznym i zawodowym.

Dofinansowanie otrzymały w 2010 r.:

- 63 dorosłe osoby niepełnosprawne - 46 125 zł
- 58 dzieci i młodzież niepełnosprawna + 45 opiekunów - 78 545 zł

na łączną kwotę: 124 670 zł.

W 2010 r. zostało złożonych ogółem 330 wniosków o dofinansowanie tego zadania.

Pozytywnie zostało rozpatrzonych:

- dorosłe osoby - 47
- dzieci i młodzież - 58

Z przyznanego dofinansowania zrezygnowało 12 wnioskodawców (7 dorosłych + 5 dzieci), natomiast z powodu braku środków finansowych 212 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie.

Z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2010 r. skorzystało łącznie 106 osób niepełnosprawnych + 61 opiekunów, w tym:

- dorosłe osoby - 47 (+ 16 opiekunów)
- dzieci i młodzież - 59 (+ 45 opiekunów).

W 2011 roku dofinansowanie przyznano do 146 wniosków, w tym:

- do 62 złożonych przez dorosłe osoby niepełnosprawne;
- do 84 złożonych przez dzieci i młodzież niepełnosprawną.

Z przyznanego dofinansowania zrezygnowało 25 wnioskodawców (9 osób dorosłych niepełnosprawnych i 16 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej).

Z powodu braku środków finansowych 151 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie.

Z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2011 r. skorzystało łącznie 121 osób niepełnosprawnych + 65 opiekunów, w tym :

- dorosłe osoby niepełnosprawne - 53 (+ 11 opiekunów);
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 68 (+ 54 opiekunów).

Wartość przyznanego dofinansowania wyniosła ogółem – 149 624 zł, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne (z opiekunami) - 26 597 zł;
- beneficjenci Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim” - 26 217 zł;

dzieci i młodzież niepełnosprawna (z opiekunami) - 96 810 zł.

Plan finansowy na realizację tego zadania w 2012 r. zakładał wydatki w kwocie 259 924zł, w tym:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 116 052 zł;
- 2) beneficjenci Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim”- 34 478 zł;
- 3) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 109 394 zł.

W 2012 r. zostało złożonych ogółem 297 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, w tym:

- dorosłe osoby niepełnosprawne- 212;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna - 85.

Dofinansowanie przyznano 210 osobom niepełnosprawnym, w tym:

- dla 121 dorosłych osób niepełnosprawnych;
 - dla 84 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- dla 34 beneficjentów Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim” z przyznanego dofinansowania zrezygnowało 29 wnioskodawców (18 osób dorosłych niepełnosprawnych i 11 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej).

Z powodu braku środków finansowych 55 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie i 3 wnioski z powodu braku ważnego orzeczenia o niepełnosprawności (2 osoby dorosłe oraz 1 dziecko).

Z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2012 r. skorzystało łącznie 210 osób niepełnosprawnych + 94 opiekunów, w tym :

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne - 103 (+ 34 opiekunów);
 - 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 73 (+ 54 opiekunów);
- beneficjenci Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim” – 34 (+ 6 opiekunów).

Plan finansowy na realizację tego zadania w 2013 r. zakładał wydatki w kwocie 96 748 zł, w tym:

- 1) beneficjenci Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim”- 16 953 zł;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 79 795 zł.

W 2013 r. zostało złożonych ogółem 260 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, w tym:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne- 162;
- 2) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 98.

Z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2013 r. skorzystało łącznie 66 osób niepełnosprawnych + 48 opiekunów, w tym :

- 1) dzieci i młodzież niepełnosprawna - 50 (+ 45 opiekunów);
- 2) beneficjenci Projektu systemowego pn. „Program aktywizacji społecznej w powiecie jasielskim” – 16 (+ 3 opiekunów).

5. Dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Jaśle prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jaśle.

Warsztaty terapii zajęciowej spełniają szczególną i bardzo ważną rolę. Placówki te prowadzą społeczną i zawodową rehabilitację osób, którym niepełnosprawność uniemożliwia podjęcie pracy.

Warsztat terapii zajęciowej, oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub

przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania: umiejętności wykonywania codziennych czynności oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie powiatu jasielskiego działa jeden warsztat terapii zajęciowej przeznaczony dla 55 uczestników, z siedzibą w Jaśle przy ul. Floriańskiej 170 prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Jaśle.

W latach 2010 i 2011 z zajęć w warsztacie skorzystało 50 uczestników. W 2011 roku Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Jaśle złożyło wniosek o dofinansowanie rozszerzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej w Jaśle o 5 uczestników i utworzenie nowej pracowni terapeutycznej z dniem 27 grudnia 2011 r.

Kwota ze środków PFRON jaka została zaplanowana na realizację przedmiotowego zadania w 2011 roku wyniosła 739 800 zł.

W roku 2012 i 2013 z zajęć w warsztacie skorzystało 55 uczestników. Kwota ze środków PFRON jaka została zaplanowana na realizację przedmiotowego zadania w poszczególnych latach wyniosła po 813 780 zł.

6. Rehabilitacja zawodowa

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaśle.

W 2010 roku zostało złożonych 2 wnioski o zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy na kwotę 80 496 zł. Została zawarta i zrealizowana 1 umowa na kwotę 25 000 zł.

O finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy starało się 3 osoby. Trzy osoby niepełnosprawne zostały skierowane na szkolenie. Koszty ukończenia szkoleń w 2010 roku to 4 024 zł.

O jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej zostało złożonych

17 wniosków na kwotę 690 750 zł, zostało zawartych i zrealizowanych 7 umów na kwotę 180 000 zł.

Dokonano zwrotu wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla 4 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu na kwotę 9 599 zł.

W 2011 roku ze środków Funduszu przeznaczono na realizację przedmiotowego zadania kwotę 110 881,00 zł, a przeznaczona została odpowiednio na:

1. Dofinansowanie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji tego zadania szkoleniem objęto 4 osoby niepełnosprawne wydatkując na ten cel kwotę 5 881,00 zł.

2. Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej

W roku 2011 wpłynęło 6 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej na ogólną kwotę 242 992 zł. Zostały zawarte 4 umowy z osobami niepełnosprawnymi rozpoczynającymi działalność gospodarczą na ogólną kwotę 80 000,00 zł.

3. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy

Na realizację tego zadania wpłynęły 3 wnioski na ogólną kwotę 73 018 zł. Zawarto 1 umowę z pracodawcą ubiegającym się o zwrot wyposażenia stanowiska pracy na kwotę 25 000 zł.

W 2012 roku wysokość środków Funduszu przeznaczonych na realizację tego zadania to kwota 314 100 zł. Objęte dofinansowaniem zadania to:

1. Dofinansowanie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji tego zadania szkoleniem objęto 1 osobę niepełnosprawną wydatkując na ten cel kwotę 2 052,32 zł.

2. Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej

W roku 2012 wpłynęło do Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle 12 wniosków o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej na ogólną kwotę 468 945,00

zł. Zostało zawartych 8 umów z osobami niepełnosprawnymi rozpoczynającymi działalność gospodarczą na ogólną kwotę 215 047 zł.

3. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy

Na realizację tego zadania wpłynęło 5 wniosków na ogólną kwotę 158 660,00 zł. Zawarto 3 umowy z pracodawcami ubiegającymi się o zwrot wyposażenia stanowisk pracy na kwotę 97 000 zł.

W roku 2013 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej zaplanowano kwotę w wysokości 177 743 zł.

Dofinansowaniem objęto:

1. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Dofinansowaniem objęto 2 osoby niepełnosprawne i wydatkowano na ten cel kwotę 7 743 zł.

2. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy.

Na realizację tego zadania wpłynęło 2 wnioski na kwotę 68 500,00 zł. Zawarto dwie umowy z pracodawcami ubiegającymi się o zwrot wyposażenia stanowisk pracy na kwotę 55 000,00 zł.

3. Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej.

W roku 2013 zostało złożonych 11 wniosków na ogólną kwotę 470 879,00 zł. Zawarto 5 umów i wypłacono dofinansowanie na kwotę 115 000,00 zł.

7. Pilotażowy Program „Aktywny Samorząd”.

W 2012 roku po raz pierwszy w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych powiat jasielski przystąpił do realizacji pilotażowego programu pn.: „Aktywny Samorząd”. Program realizowany był przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle.

Beneficjentami programu były osoby niepełnosprawne, a celem programu rozwiązywanie problemów ograniczających udział tych osób w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji.

Podstawowym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2012 roku pilotażowy program „Aktywny Samorząd” objął następujące obszary wsparcia:

Obszar A

Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

Obszar B1

Pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,

Obszar B2

Pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,

Obszar B3

Pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich,

Obszar B4

Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lektorskich albo brajlowskich,

Obszar C

Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Obszar D

Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Obszar E

Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Obszar F

Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Łącznie na realizację programu w 2012 roku wydatkowano razem 160 559,42 zł, w tym dofinansowania udzielono 37 Wnioskodawcom na łączną kwotę 155 959,42 zł. Rok 2013 stanowił również kontynuację tegoż programu z dodatkowym zadaniem Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, który dotyczył osób niepełnosprawnych, będących w wieku aktywności zawodowej, legitymującymi się orzeczeniami w stopniu umiarkowanym bądź znacznym, studiującymi. Osoby spełniające takie kryteria mogły liczyć w ramach tego programu na zwrot kosztów dotyczących każdego półrocza 2013 roku:

- 1) dla opłaty za naukę (czesne) – 3 000 zł,
- 2) dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 3 000 zł,
- 3) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia:
 - a) w przypadku osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 800 zł,
 - b) w przypadku osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 500 zł.

Ogólna kwota przyznana na program i jego realizację przydzielona była w dwóch transzach w wysokości 489 472,49 zł.

Po okresie naboru wniosków z I półrocza 2013 r. ostatecznie zawarto 143 umowy.

W ramach Modułu I zostało zrealizowanych 45 umów.

8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Żmigrodzie.

W 2013 roku ze struktur DPS w Foluszu wyodrębniono Środowiskowy Dom Samopomocy, który od 1 października 2013 roku funkcjonuje jako odrębna jednostka powiatu jasielskiego z siedzibą w Nowym Żmigrodzie.

Jest to ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo, który może przyjąć docelowo na zajęcia terapeutyczne 35 osób.

Uczestnicy warsztatów uczą się tu zaradności życiowej, dbają o swoją kondycję psychiczną i fizyczną. By zyskać umiejętność lepszego funkcjonowania w środowisku lokalnym i zawodowym, wymagają oni rehabilitacji i treningów. Pobyt w placówce

wpływa na poprawę umiejętności i sprawności uczestników. Dzięki prowadzonym treningom osoby te lepiej radzą sobie z własną chorobą i problemami życia codziennego.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle osoby niepełnosprawne doświadczające przemocy mogą uzyskać specjalistyczne poradnictwo.

9. Dom Pomocy Społecznej w Foluszu

DPS w Foluszu posiada 240 miejsc, jest jednostką organizacyjną powiatu jasielskiego przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych. Zaspokaja potrzeby opiekuńcze, bytowe, wspomagające, społeczne i religijne swoich mieszkańców. Wszyscy mieszkańcy, z uwagi na psychofizyczny stan zdrowia, wymagają pomocy w podstawowych czynnościach życiowych oraz w załatwianiu spraw osobistych.

10. Środowiskowy Dom Samopomocy w Przysiekach

Dom prowadzony jest przez Gminę Skołyszyn – posiada 25 miejsc. Jest placówką ponadlokalną, dla osób dorosłych przewlekle chorych psychicznie lub w głębokiej niepełnosprawności intelektualnej – upośledzenia umysłowego oraz osób z lekką niepełnosprawnością intelektualną.

11. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Jaśle

Organem prowadzącym SOSW w Jaśle jest powiat jasielski. W skład SOSW w Jaśle wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Nr 5,
- Gimnazjum Nr 3,
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy,
- Internat.

Działalność dydaktyczno-wychowawcza i opiekuńcza SOSW w Jaśle prowadzona jest dla uczniów lekko upośledzonych umysłowo i głęboko upośledzonych.

Poza pracą dydaktyczno-wychowawczą organizowana w systemie klasowo-lekcyjnym szkoły SOSW w Jaśle prowadzą:

- indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
- rewalidację indywidualną,
- zajęcia pozalekcyjne.

Budynek specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jaśle jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

12. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaśle

Poradnia obejmuje swoim zasięgiem przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze znajdujące się na terenie powiatu jasielskiego.

Poradnia realizuje swoje zadania przez prowadzenie działalności diagnostycznej, terapeutycznej, doradczej oraz profilaktycznej.

Podstawowe zadania realizowane przez PPP w Jaśle to wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, profilaktyka uzależnień, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grupy ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych

i zachowań dysfunkcyjnych, prowadzenie edukacji prozdrowotnej, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości ucznia, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny i szkoły.

Oprócz pomocy instytucjonalnej osoby niepełnosprawne zrzeczają się w organizacjach pozarządowych w celu załatwienia swoich najistotniejszych problemów społecznych.

IV. Cele strategiczne oraz sposób realizacji programu

Cel programu

Rozwój systemu ograniczającego skutki niepełnosprawności, mającego na celu wspieranie niezależności i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

I. Kształtowanie postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych oraz podniesienie poziomu wiedzy na temat niepełnosprawności

Zadania:

- promocja problematyki osób niepełnosprawnych w społeczeństwie
- promocja osiągnięć osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia, propagowanie imprez kulturalnych, rekreacyjnych oraz sportowych, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie osób niepełnosprawnych
- spotkania informacyjne, szkolenia jednostek samorządowych, w tym ośrodków pomocy społecznej
- organizacja imprez umożliwiających uczestnictwo w nich osób niepełnosprawnych

Realizator: jednostki samorządu terytorialnego, PCPR w Jaśle, PUP w Jaśle, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, ŚDS w Nowym Żmigrodzie, DPS w Foluszu, WTZ w Jaśle, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Oczekiwane rezultaty:

- ułatwienie dostępu do informacji
- zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych

- upowszechnianie problematyki niepełnosprawności
- wzrost świadomości o przysługujących osobom z niepełnosprawnością prawach i obowiązkach
- integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem lokalnym.

II. Wsparcie aktywizacji społecznej poprzez likwidację barier utrudniających niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym

Zadania:

- poprawa dostępu do obiektów użyteczności publicznej
- wyposażenie obiektów służących rehabilitacji w sprzęt rehabilitacyjny
- pomoc instytucjom z terenu powiatu, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych w działaniach zmierzających do zakupu pojazdów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- wsparcie działalności warsztatu terapii zajęciowej
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W ramach dostępnych programów celowych:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Realizator: samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR w Jaśle, organizacje pozarządowe, PFRON, samorząd wojewódzki

Oczekiwane rezultaty:

- wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych
- likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się w najbliższym otoczeniu
- wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczęszczających do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz uczestniczących w życiu społecznym
- swobodne przemieszczanie się środkami transportu przez osoby niepełnosprawne

- wzmocnienie zaradności i samodzielności
- poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

III. Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

- diagnoza możliwości i potrzeb w zakresie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz skali bezrobocia wśród niepełnosprawnych
- organizowanie giełd pracy dla zainteresowanych zatrudnieniem osób niepełnosprawnych
- wskazywanie korzyści z zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych, zakładów aktywności zawodowej
- prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego
- organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych
- współpraca z zakładami pracy chronionej
- wsparcie samozatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych
- rozwój zatrudnienia subsydiowanego

Realizator: PUP w Jaśle, organizacje pozarządowe, PCPR w Jaśle

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- dostęp do pośrednictwa, poradnictwa i doradztwa zawodowego oraz kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe
- wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu pracy
- ułatwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych

- zwiększenie szans na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych
- zwiększenie liczby stanowisk pracy organizowanych przy udziale środków PFRON.

IV. Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej

- działania w celu utrzymania standardów w domach pomocy społecznej (np. przeprowadzenie niezbędnych remontów i inwestycji, doposażenie w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny)
- propagowanie tworzenia środowiskowych domów samopomocy
- współpraca domów pomocy społecznej ze środowiskiem lokalnym

Realizator: samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR w Jaśle, DPS w Foluszu, ŚDS w Nowym Żmigrodzie, samorząd wojewódzki

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa psychofizycznej sprawności i zaradności osobistej oraz pomoc w wykonywaniu czynności życia codziennego
- wzrost jakości usług świadczonych przez domy pomocy społecznej
- uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych

V. Wyrównywanie szans edukacyjnych, zdrowotnych oraz integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną

- inicjowanie działań zmierzających do edukacji społeczeństwa powiatu w zakresie propagowania zdrowego stylu życia
- wczesna diagnoza zaburzeń rozwoju dziecka
- rozwój poradnictwa specjalistycznego
- diagnoza potrzeb edukacyjnych dzieci, młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych

- zwiększenie możliwości edukacyjnych poprzez rozbudowę bazy oświatowej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych
- promowanie osiągnięć naukowych osób niepełnosprawnych
- doszkalcenie kadry pedagogicznej w obszarze niepełnosprawności
- dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym w ramach dostępnych programów celowych PFRON.

Realizator: samorząd powiatowy, samorzady gminne, organizacje pozarządowe, PCPR w Jaśle, Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Jaśle, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaśle, placówki oświatowe

Oczekiwane rezultaty:

- wzrost kwalifikacji osób niepełnosprawnych
- podniesienie kwalifikacji kadry pedagogicznej
- zwiększenie liczby klas integracyjnych
- wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczęszczających do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz uczestniczących w życiu społecznym
- wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych
- wzrost poziomu świadomości społecznej w zakresie potrzeby wczesnej interwencji oraz kompleksowej rehabilitacji.

V. Monitorowanie programu

Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Jasielskim będzie podlegał procesom obserwacji mających na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program ma charakter dokumentu otwartego, możliwe będzie dokonywanie zmian i uzupełnień w trakcie całego okresu realizacji Programu.

Monitorowanie będzie odbywać się na podstawie osiągniętych wskaźników, w oparciu o informacje uzyskane od podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań.

Po zakończeniu realizacji Programu zostanie przeprowadzona końcowa ocena stopnia realizacji zamierzonych celów oraz osiągniętych rezultatów.

Opracowanie:

1. Maria Tocka
2. Barbara Lechowska
3. Andrzej Dybaś

PODSUMOWANIE

Opracowany Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 – 2015 stanowi kolejny dokument strategiczny, który wskazuje na konkretne działania mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu jasielskiego.

Program poprzez pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych pragnie wzmocnić ich potencjał. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że osoby niepełnosprawne przyjmują różne postawy wobec swoich sytuacji losowych. Wielu jest aktywnych poprzez już dostępne instrumenty pomocowe, wynikłe między innymi z wcześniej podjętych kroków i form wsparcia. Wiele osób ze względu na stan zdrowia może liczyć na ograniczoną pomoc, a jeszcze inni przyjmują tzw. „postawę bierną” – zatem na nich należy skoncentrować uwagę w najbliższym czasie, gdyż w ich przypadku istotna jest własna wola i chęć skorzystania z pomocy.

Aby podjęte działania przynosiły wymierne efekty, należy w te działania zaangażować wiele podmiotów, wykorzystać wszelkie zasoby materialne, jak i personalne, gdyż w taki sposób wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu mają ogromne możliwości wsparcia osób dotkniętych problemem niepełnosprawności. Podejmowane działania mają służyć pełnieniu założonej misji programu. Wdrożenie opracowanego programu ma przede wszystkim przyczynić się do stopniowego eliminowania występujących problemów osób niepełnosprawnych zamieszkujących nasz powiat.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogusław Kręcisz

Spis tabel

- Tabela 1** Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2012 r.)
- Tabela 2.** Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec I półrocza 2013 r.)
- Tabela 3.** Liczba orzeczonych stopni niepełnosprawności po 16-tym roku życia
- Tabela 4.** Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2010 r.)
- Tabela 5.** Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osób przed 16 – tym rokiem życia (na koniec 2011 r.)
- Tabela 6.** Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 –tego roku życia) ze względu na płeć, wykształcenie oraz zatrudnienie.
- Tabela 7.** Ilość wydanych orzeczeń w poszczególnych latach osobom niepełnosprawnym według przedziału wieku
- Tabela 8.** Bezrobotni niepełnosprawni poszukujący pracy oraz bezrobotni niepełnosprawni ogółem ze względu na poziom wykształcenia
- Tabela 9.** Ogólna liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych według płci i wieku oraz ze względu na miejsce zamieszkania, zarejestrowana w PUP w Jaśle
- Tabela 10.** Ogólna liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostający w zatrudnieniu (w odniesieniu do tabeli 9)
- Tabela 11.** Rodzaje świadczeń stanowiących dodatki do zasiłku rodzinnego, uwzględniające osobę niepełnosprawną, wypłacone przez gminy w poszczególnych latach oraz specjalne zasiłki opiekuńcze
- Tabela 12.** Ilość świadczeń pielęgnacyjnych wypłaconych przez gminy w poszczególnych okresach
- Tabela 13.** Ilość zasiłków pielęgnacyjnych wypłaconych przez gminy w poszczególnych okresach
- Tabela 14.** Ilość zasiłków stałych wypłaconych z tytułu niepełnosprawności przez gminy w poszczególnych okresach